

// 263360

**COLORJEVE
INFORMACIJE**

april 1974

št. 4

leto 3.

KAKO SMO VOLILI

V četrtek, 28. marca 1974 smo volili 9-člansko delegacijo za družbeno politično skupnost. Na listi kandidatov smo imeli 13 tovarišic in tovarišev, kateri so bili predlagani na konferenci delovnih ljudi. V volilnem imeniku je bilo vpisanih na dan volitev 518 članov kolektiva, glasovalo je 464, od tega je bilo 18 glasovnic neveljavnih.

Volilni izid:

1. kandidat Alojz Burja	375 glasov
2. kandidat Tjaša Drnovšek	301 glasov
3. kandidat Dušica Hribar	280 glasov
4. kandidat Marjan Hribernik	290 glasov
5. kandidat Alojz Izlakar	350 glasov
6. kandidat Vinko Jazbec	302 glasov
7. kandidat Sonja Krajšek	295 glasov
8. kandidat Jožefa Lahajnar	243 glasov
9. kandidat Franci Rozman	341 glasov
10. kandidat Franc Smolič	300 glasov
11. kandidat Ivan Smolič	320 glasov
12. kandidat Stane Vilar	316 glasov
13. kandidat Danijel Založnik	238 glasov

Po drugem odstavku 47. člena zakona so bili izvoljeni kandidati, ki so dobili največ glasov: Alojz Burja, Alojz Izlakar, Franci Rozman, Ivan Smolič, Stane Vilar, Vinko Jazbec, Tjaša Drnovšek, Franc Smolič in Sonja Krajšek.

Na volišču v stari tovarni je bilo navsezgodaj zelo živahno ...

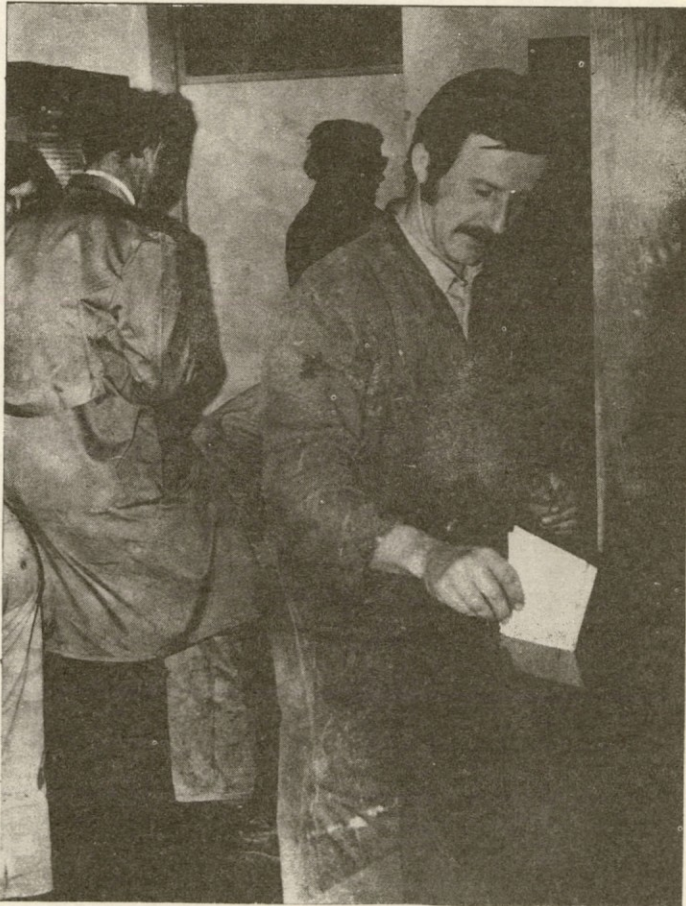
... in prve glasovnice oddane v skrinjico ...

Morda so prav ti glasovi odločili?

V novi tovarni smo zabeležili tale "delovni" prizor ...

in glasovnice se nabirajo v skrinjici ...

NAŠI JUBILANTI

V dneh pred delavskim praznikom, 1. majem bo že tradicionalna podelitev nagrad članom kolektiva za njihovo 30, 20 in 10-letno sodelovanje:

30 let:

Dragutin Burlić, dipl. oec.
Jože Bukovec

20 let:

Frančiška Bezljaj
Ana Bukovec
Jakob Čebašek
Majda Čuček
Rozka Frahm
Evgen Ferfolja

Zdenka Glešič
Vida Guzelj
Anton Mohovec
Zvonko Rožnik
Ljudmila Žmauc

10 let:

Mirko Aljaž
Marija Alič
Daniel Belec
Justina Bertoncelj
Andrej Bezjak
Franc Bizjak
Jože Bukovec (meš.)
Helena Dolinar
Franc Eržen
Jože Globočnik
Alojzija Goropevšek
Juraj Golub
Jože Hočevar
Stane Hočevar
Janez Jenko
Jožefa Jenko
Pavel Jerina
Marija Jurković
Mirko Korinšek, dipl. prav.
Cirila Korinšek
Ivan Kosmač
Marija Košir
Terezija Kozjan
Ana Kozjek

Vid Koželj, dipl. kem.
Jožefa Krmelj
Stane Kržišnik, dipl. ing.
Matilda Kušar
Ivan Lavrič
Marija Majetič
Jože Mohar
Janez Novak
Peter Okorn
Jožefa Oven
Ludvik Pipan
Janez Peternel
Terezija Polh
Frančiška Radoha
Jožef Rebolj
Katarina Sabari
Ivan Sever
Mijo Simunković
Ana Sinko
Stjepan Skrobar
Andjela Šnajcer
Izidor Traven
Filip Zupan

NAGRADE NAJPRIZADEVNEJŠIM

Na predlog generalnega direktorja Miloša Gabrijela je občni zbor našega gasilskega društva sprejel sklep, da se nagradi tiste delavce in gasilce, ki so v obdobju zadnjega leta najuspešnejše in najbolj strokovno sodelovali pri gašenju začetnih požarov. Upravni odbor gasilskega društva je na seji z dne 29. marca razpravljal o predlogu in sprejel sklep o podelitvi nagrad. Člani delavskega sveta so ga soglasno sprejeli na 4. seji 10. aprila 1974.

Obrazložitev podelitve nagrad:

1. Anton Mihovec, Štefan Zavašnik in Vinko Mlakar prejmejo po 500,00 dinarjev.

Dne 19. marca 1973. ob 8.15 uri je v obratu Rakovnik nastal zelo resen požar, saj je zajel tri kadi za izdelovanje nitrolakov in okolico s podesti. Omenjeni tovariši so s primernim strokovnim znanjem uporabili razpoložljive gasilne naprave in ogenj pogasili do take mere, da so naši poklicni gasilci, ki so jih poklicali na pomoč, lahko nevarnost povsem odstranili.

Požar je bil že na začetku tako obsežen, da je grozila nevarnost, da v najkrajšem času zajame ves obrat. Samo hitremu in strokovnemu ukrepanju imenovanih delavcev se moramo zahvaliti, da do tega ni prišlo.

2. Miro Kovačec, Franc Sušnik, Matevž Mihovec in Anton Brdnik prejmejo po 300,00 dinarjev.

Dne 13. marca 1973 ob 21.00 uri je začel goret v grelni komori Ciklonox, ki je zadimil prostor kuhinje lakov. S pomočjo dihalnih aparatov so ob minimalni vidljivosti prodrli do zaloge Ciklonoxa, ga pogasili in znosili iz prostora.

Ciklonox je kot organski peroksid v primeru požara izredno nevaren, saj običajno eksplodira. V našem primeru je bil zgolj slučaj, da se to ni zgodilo. Zato je s pogumom in znanjem bila preprečena materialna škoda ali še kaj več.

3. Jože Jamnik in Franc Smolič prejmeta po 200,00 dinarjev.

Kuhanje lakov z lesnim oljem pomeni posebno nevarnost za nastanek požara, zato prav pri tem delu nastaja največ požarov. Teh je toliko, da datumov sploh ni potrebno naštevati. Kljub tako pogostnim začetnim požarom, pa se ogenj ni nikdar razširil, saj so delavci vedno pravilno in pravočasno ukrepali. Prav ta dva tovariša imata zasluge za gornje navedbe. Jože Jamnik je pri gašenju takega požara 8. januarja letos celo dobil po obrazu in rokah opeklino I. in II. stopnje.

DELEGATI

Na 3. seji delavskega sveta so bili imenovani delegati v strokovne komisije na predlog samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela, in sicer v

- komisijo za marketing Franci Rozman
- komisijo za finance in računovodstvo Aleksander Vavpotič
- komisijo za raziskave in razvoj Andrej Založnik, dipl. ing.
- komisijo za organizacijo, informacijske sisteme in računalništvo Janez Svolljšak
- komisijo za kadrovske in splošne zadeve Mirko Korinšek, dipl. prav.

Obenem so delegati v delavskem svetu združenega podjetja po čl. 31 Stane Vilar, Ernest Trinkaus, dipl. ing. in Jolanda Lešnik ter po čl. 39 samoupravnega sporazuma predstavnik v gospodarskem zboru Ivan Hafner, dipl. ing. ter v odboru za splošne zadeve Viktor Velkavrh.

PRVA POSOJILA ODOBRENA

Tokrat vas lahko obvestimo o prvih rezultatih reševanja vlog naših članov kolektiva za dodelitev posojil zbora vlagateljev pri Ljubljanski banki. Znano je vam, da plačujemo povečani delež stanovanjskega prispevka - 6% od bruto osebnih dohodkov. Na drugem razpisu posojila so naslednji člani kolektiva prejeli posojilo za individualno graditev:

Marija Tome	20.000 dinarjev
Franc Knific, ing.	90.000 dinarjev
Barbara Eržen	40.000 dinarjev
Viktorija Ažman	25.000 dinarjev

Ostalim prosilcem so bile prošnje začasno zavrnjene zaradi preskopih podatkov o stanovanjskih razmerah, oziroma niso navedli, da bodo v primeru odobritve posojila stanovanja odstopili tovarni.

Vse kaže, da bodo omenjeni člani kolektiva na tretjem natečaju uspeli, tako da bo v medvoški industrijski bazen priteklo čimveč denarja za individualno stanovanjsko izgradnjo, obenem pa bomo lažje reševali stanovanjski problem prenekaterega zaposlenega.

MLADI STRELCI

V Medvodah se že dalj časa čuti manjše zanimanje za strelski šport. Mrtvilo so prerezali naši strelci, ki že tretje leto vneto poganjajo "metke" v črno. Res so delavni, toda čutili so potrebo po razširitvi tega športa na širše področje. Organizirali so strelsko družino "Barle Ambrož", ki naj bi povezala vse medvoške strelce. Obenem pa so si zadali nalogo poživiti zanimanje za strelski šport med mladino. V dogovoru z vodstvom osnovne šole Franc Bukovec v Preski so v aprilu priredili nagradno streljanje za vse učence tamkajšnje osnovne šole. Tako so se učenci za simbolični prispevek 1 dinar lahko večkrat poskusili v preciznosti streljanja v tarčo z zračno puško. Morda tu zares ni pomemben sam rezultat, temveč sodelovanje, oziroma spoznanje s strelstvom, kateremu zares dajemo premalo poudarka. Ne nazadnje pa so tudi vabile bogate nagrade, kar 10 jih je bilo, za katere je športno društvo Color namenilo kar 2.000,00 dinarjev. Rezultate tekmovanja bomo objavili v prihodnji številki.

Na strelišču je bilo vedno zelo živahno ...

KAJ PA ZAŠČITA ČLOVEKOVEGA OKOLJA

Prizadevanja za zaščito človekovega okolja sodijo med tiste "skrite" in "nevidne" družbene in gospodarske dejavnosti, kjer nista neposredno izmerljivi niti škoda, ki nastane, če to dejavnost zanemarjamo, niti korist, če jo pospešujemo in če žrtvujemo zanjo določen del narodnega dohodka. Postavlja se vprašanje, kolikšen del dohodka naj družba žrtvuje za zdravo življensko okolje, s čemer bi preprečili tudi uničevanje, ki ga prinaša stihijski razvoj industrije. Odgovor na to vprašanje nam pove tudi stopnja zrelosti družbe, nivo njene kulture in naprednost družbenopolitične ureditve.

Pri nas smo v glavnem že prerasli fazo prepričevanja javnosti, da so prizadevanja na področju zaščite človekovega okolja potrebna, nismo pa se še lotili konkretnih akcij. Opravljene so že številne raziskave onesnaženosti zraka in vode ter preprečena osiromašenja narave, vendar le v lokalnih okvirih, niso pa zajeli celotno družbeno in gospodarsko življenje.

Nujno bi bilo, da bi vsi dejavniki pri načrtovanju industrijskega razvoja, izbiri lokacij večjih proizvodnih objektov ali pri izgradnji stanovanjskih objektov spremenili odnos do okolja ter bi imeli pred očmi predvsem njegovo zaščito. Žal so kratkoročni interesi ponavadi prevladujoči zaradi kratkotrajnih koristi, kar gre na rovaš življenjskih pogojev vsega prebivalstva.

Predvsem bi bil čimprej potreben zakon o zaščiti in napredku človekovega okolja in seveda družbeni dogovor, ki bo določil način obnašanja na tem področju ter vsklajeval z ustreznim organom prizadevanja in interese v okviru cele države.

NAKUP PRIKOLIC

Na 3. seji delavskega sveta so člani sprejeli sklep o odobritvi nakupa štirih avtomobilskih prikolic IMV za pet oseb z dodatno opremo, vsaka posebej velja 39.000 dinarjev. Zaradi vsakoletnega "primanjkljaja" razpoložljivih počitniških kapacitet je nakup prikolic vsekakor dobrodošel, saj bomo z njimi precej izboljšali možnost letovanja članov našega kolektiva.

Prikolice so grajene za pet oseb s priključkom na tekočo vodo, plin in elektriko. Dodatna oprema, t.j. posoda, sedežna kamp garnitura ipd. bo "montirana" že ob nakupu, tako da bo za udobje poskrbljeno.

Prikolice so že naročene pri proizvajalcu, odločili pa smo se, da bodo po nakupu nekaj dni razstavljene, tako v enem kot drugem obratu, da se bo vsak sam lahko prepričal o umestnosti nakupa, oziroma smotrnosti takega načina letovanja. Po predvidevanju bodo letos vse štiri prikolice locirane v Umagu, kasneje pa bi jih lahko poljubno "vozili" ob morju vse do Budve.

MALI LEKSIKON SAMOUPRAVLJANJA

FLUKTUACIJA

Povečano prehajanje (selitev) delovne sile iz enega podjetja v drugo. Fluktuacija je navadno posledica ekonomskih in tehničnih sprememb v podjetju (zmanjšanje poslovne aktivnosti in s tem delovne sile, padec cen in osebnih dohodkov), posledica želje delavcev, da poiščejo boljše pogoje za življenje in delo, posledica težkih pogojev dela, klime, težnja za spremembe, za življenje in večja mesta itd. Fluktuacija ustvarja neravnotežje rednih tokov proizvodnje, povečanje režijskih stroškov zaradi angažiranja nove delovne sile, zmanjšanje produktivnosti dela, slabljenje discipline. Negativno vpliva na razvoj delavskega samoupravljanja.

HIPOTEKA

Založna pravica na nepremičnino, da bi se omogočilo plačilo določene terjatve. Do nje pride praviloma z vpisom (intabulacijo) v zemljiške knjige, potreben pa je polnopravni pristanek lastnika nepremičnine ali pravnomočna odločba sodišča. Na nekatere terjatve obstoja pravica založbe po sili zakona (npr. dolžni davek, ki bremeni nepremičnino za nekaj let nazaj). Če dolжник ne plača blaga, ima upnik pravico da zahteva prodajo založene nepremičnine in da se po prednostnem redu (pred upniki, ki imajo hipoteke) plača v celoti od cene, za katero je bila prodana nepremičnina.

INFLACIJA

Izhaja iz latinske besede (inflatio) nadimetek. Navadno pomeni povečanje količine denarja v obtoku, kar ima za posledico porast cen. Povečanje količine denarja v obtoku ni vedno znak inflacije, tako kot vsako povečanje cen ni vedno posledica inflacije. Če pride do povečanja denarja v obtoku zaradi povečanja proizvodnje, vrednosti blaga in uslug, ne moremo govoriti o inflaciji. Porast cen je lahko tudi posledica drugih faktorjev: povečanje davčnih obremenitev, povečanje stroškov proizvodnje, hitrega povečanja povpraševanja itd. Kot inflacija se lahko smatra nesorazmerno povečanje denarja v obtoku, z ozirom na blagovni sklad, in hitro povečanje cen kot spremljalni pojav. Inflacija je lahko zmerna (posledica reaktivnega gospodarstva), zmanjšana ali kontrolirana (če jo spremlja restrikcija kreditov, fiskalni ukrepi, racionalizacija), odprta in končno hiperinflacija, ko se denar tiska v velikih količinah, v gospodarstvu pa vlada kaos.

INVESTICIJE

Investicije, del tekoče družbene proizvodnje, namenjen za vzdrževanje proizvodnje na istem nivoju in za njeno razširitev. Vlaganje sredstev v stalne, osnovne in obratne sklade, všteti poslovne zaloge in materialne rezerve skupnosti. Zagotavljajo razširjeno reprodukcijo in so eden od osnovnih faktorjev za razvoj proizvodnih sil.

V socialističnih državah predstavljajo investicije planska vlaganja sredstev v prosto in razširjeno reprodukcijo in to v gospodarske objekte in objekte družbenega standarda. Družbeni organi določajo višino, strukturo in razpored investicij ob delitvi narodnega dohodka. Prav tako kontrolirajo izvajanje investicij in z investicijsko politiko usmerjajo gospodarski razvoj, da bi ustvarili največje koristi družbeni skupnosti. Investicije so posebnega značaja za prehod nerazvitih držav iz zaostalosti in siromaštva ter za plansko izgradnjo socialističnega gospodarstva.

INSTRUMENTI

Splošni pogoji poslovanja in obveze gospodarskih organizacij do družbene skupnosti, vsebuje pa jih sam družbeni plan ali drugi pravni predpisi.

Direktno ali posamič se ne nanašajo na nobeno posamezno gospodarsko podjetje, ampak na splošno določajo obveze gospodarskih organizacij in s tem določijo določeno gospodarsko delovanje. Na primer, gospodarski instrument so obresti na poslovni sklad gospodarskih organizacij, ki se plačajo po splošni stopnji, ali pa posebni predpisi dajejo koncesijo posameznim vejam gospodarstva ali skupinam podjetij, tako, da ta podjetja ne plačajo obresti na poslovni sklad ali pa jih plačajo po nižji stopnji. Najmočnejši gospodarski instrumenti so stopnje amortizacije, obresti in poslovni sklad, vse oblike in vrste prometnega davka, prispevek iz dohodka gospodarskih organizacij idr.

INTEGRACIJA

Integracija je združevanje, spajanje delov v celoto. V

gospodarskih odnosih (mednarodnih) povezovanje nacionalnih gospodarstev v širša gospodarska področja, navadno zaradi razširitve tržišča. Zaradi tega se ukinjajo omejitve (kvantitativne, carinske) in druge bariere, ki ovirajo menjavo dobrin. Nacionalna gospodarstva so primorana na integracijska gibanja zaradi modernega razvoja tehnike in proizvodnih sil. Integracija proizvodnje, kombiniranje v industriji, v katerem se vse bolj združuje proizvodnja raznih faz iste, dveh ali več industrijskih panog.

IZGUBA

V gospodarskih organizacijah navadno višek stroškov poslovanja nad skupnim dohodkom. Po predpisih posluje gospodarska organizacija z izgubo, če so izplačani osebni dohodki večji od čistega dohodka. Pokriva se iz rezervnega sklada in če to ni dovolj, iz poslovnega sklada. Možne sankcije: prisilna uprava ali likvidacijski postopek.

KONKURENCA

Konkurenca je posledica delovanja ekonomskih zakonov proizvodnje, menjave (ponudbe in povpraševanja) in delitve. To je tekmovanje proizvajalcev, v katerem se hočejo z nižjimi cenami in boljšo kvaliteto znebiti konkurentov v boju za tržišče in ga osvojiti za svoje proizvode. Glavni pogoj za konkurenco je obstoj blagovne proizvodnje in tržišča. V konkurentski borbi zmagujejo proizvajalci, ki imajo nižje cene, te pa so rezultat povečane produktivnosti dela (nova tehnologija, modernejša organizacija dela itd.).

PRVA POMOČ

Krvavitev - Potrebna je takojšnja pomoč. Če brizga svetlordeča kri v sunkih iz rane, lahko nastopi smrt v nekaj minutah. Kri priteka od srca (iz arterije), zato takoj pritisni med mestom krvavitve in srcem. Na istem mestu močno preveži. Pritisk ali preveza ne sme trajati nepretrgoma več kot dve uri. Če kri teče enakomerno in je temnordeče barve, gre za krvavitev iz vene. Dvigni poškodovani ud, položi prek rane sterilno gazo ali sveže prelikan robec in krepko zaveži povoj, tako da pritiska na krvavečo žilo! Ponesrečenec naj leži mirno, na nizkem vzglavju, ogrevaj ga in poklici zdravnika!

Praske in majhne rane - Iztisni kri, da odplavi nevarno umazanijo. Če je rana zelo umazana, jo previdno očisti s sterilno gazo, namočeno v 2% jodovi tinkturi! Očisti in razkuži tudi okoli nje! Ko se jod posuši, pokrij rano s sterilno gazo in povij!

Večje in zelo onesnažene rane - Previdno očisti okoli rane, jo pokrij s sterilno gazo in obveži! Ubodne rane s trni in žebli so posebno nevarne. Rana komaj krvavi in nevarna umazanija ostane v njej. Če je tujek viden, ga previdno izvleci, potem pa čimprej k zdravniku, ker je ponavadi potrebna injekcija seruma proti tetanusu.

Zlom kosti - Ne pokušaj sam s silo uravnati sklepa ali kosti! Pripravi opornico za ud, ga mehko (z ruto, vato, senom), položi nanj opornico, da sega preko sosednjih dveh sklepov in jo na ud priveži! Z odprtim zlomom ravnamo najprej kot z rano in ga šele nato utrdimo.

Zvin in izpah - Ne uravnavaj sam izpahnjenelega sklepa! V položaju, ki povzroča najmanj bolečin, ga fiksiraj na opornico. Na oteklo mesto polagaj hladne obkladke! Na izključuj možnost zloma!

Opeklina - Le majhno opeklino lahko mažeš z vazelinom ali oljem. Pri večjih opeklinah zavaruj poškodovano mesto s sterilno gazo ali prelikano tkanino, nato jo rahlo povij in spravi ponesrečenca k zdravniku! Ne prebadaj mehurjev!!!

Sončne opeklina - Olajšamo jih z obkladki iz raztopjene kuhinjske soli, pa z mazanjem z oljem, s smetano ali stepenim beljakom.

Poškodba očesa - Če je oko ranjeno, daj čezenj rahel sterilni zavoj in spravi bolnika k zdravniku! Če ti je padlo kaj v oko, ga ne menčaj! Oko narahlo zapri, da se naberejo solze in povleci nekajkrat zgornjo veko preko spodnje! Včasih je treba veke tudi zaobrniti.

Poškodbe z električnim tokom - Električna povzroča opeklina ali okvare srca in živčevja. Smrt je navadno le navidezna. Hitro prekini tok, vendar bodi previden, da sam ne prideš v stik z elektriko! Nezavestnega nesi takoj na svež zrak, sleci ga do pasu, pomagaj mu z umetnim dihanjem (včasih tudi po nekaj ur) in masažo srca. Po oživiljenju naj se bolnik ogreva v postelji in pije krepilne pijače.

Omedlevica - Bolnik naj leži vodoravno, glava naj bo nekoliko nižje, poskrbi za svež zrak! Omedlega poskropi z mrzlo vodo in ga drgni po koži!

Šok - Nastane po hujši poškodbi zaradi bolečin in izgube krvi. Ponesrečenca položi v vodoravno lego z nizkim vzglavjem, pri poškodbah ustne votline pa na trebuh, da preprečiš zadušitev! Zaustavi krvavitve, oskrbi rane, utrdi prelome in ostale poškodbe! Odstrani obzirno eventualno mokro obleko in ga toplo obleci! Ogrevanje s termoforji je škodljivo. Če ponesrečenec ne bruha in nima trebušnih poškodb, mu dajaj sladke pijače, lahko kavo, nikakor pa alkohol!

Zadušenje - Če otrok požre kak predmet, da mu ostane v grlu in ga duši, postavi otroka na glavo in ga bij po hrbtu ali pa mu draži požiralnik s prstom, da predmet izbljuva!

Utopljenje - Utopljenec je ponavadi le navidezno mrtev. Sleci ga do pasu, očisti mu nos in usta, razkleni mu zobe, če je jezik ohlapen, mu ga izvleci in pritrdi, da ne zaide v sapnik! Iztoči vodo iz njega, tako da ga položiš čez svoje koleno in mu pritiskaš na hrbet! Daj mu umetno dihanje, ki mu pomaga včasih šele po več urah. Ko se utopljenec zave, naj se ogreva v postelji in pije okrepilne pijače.

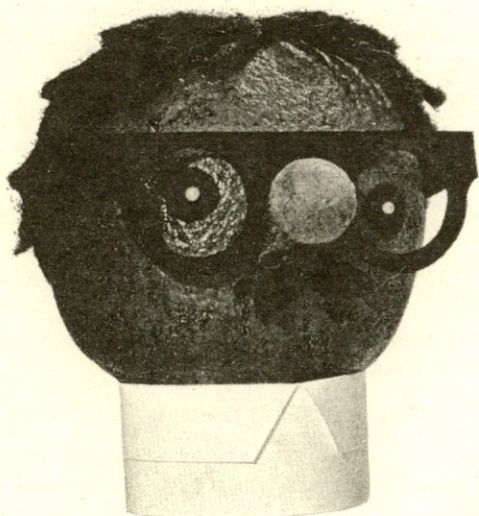
Pasji ugriz - Kri naj odteka! Potem rano preveži s sterilnim zavojem! Posebno nevarni so ugrizi podivjanih psov brez gospodarja. V takih primerih je potrebno cepivo proti steklini in včasih tudi serum proti tetanusu.

Pik žuželk - Izderi morebitno želo, nakapaj salmijak in devaj na oteklino borove obkladke ali obkladke z

TEHNOLOGIJA PREMAZNIH SREDSTEV

ADITIVI (DODATKI)

UVOD

Barva je tehnični material, vendar ne enostaven ali lahko definiran. To je kompozicija iz tisočerih naravnih in sintetičnih, anorganskih in organskih komponent. Priprava barvnega filma se vrši glede na to za kaj in kako se bo barva uporabljala na osnovnem materialu.

Za zahteve potrošnika mora biti premaz primerno prilagojen. Mora se lahko nanašati z vsemi vrstami in metodami nanašanja, mora hitro sušiti, ne sme kretati, ne gelirati, ne delati kož, mora biti stabilen pri daljšem skladiščenju ... Skratka, imeti mora tisoč dobrih lastnosti.

Dodajanje aditivov običajnim barvnim komponentam daje željene delovne lastnosti barvi in to pri pripravi kakor tudi v končni uporabi. Včasih so se uporabljala razna mila, kleji, naravne smole, jajčni beljaki ..., danes pa prevladujejo sintetični aditivi.

V širokem pomenu besede je vsaka komponenta barve neke vrste aditiv, ki služi svojemu namenu.

Mi vsi često mislimo, da je barva sestavljena iz pigmenta, smole, topila in eventuelno trdilca oziroma sušilca.

Kakorkoli, vse te sestavine niso prvenstvene. Razvijalec često vzame aditiv za bazo pri razvijanju premaza. Važnost aditiva je v tem, da omogoča formulacijo visoko kvalitetne barve in, da pri tem ne zvišuje cene ali pa kvarno vpliva na kvaliteto premaza.

FUNKCIJE ADITIVOV

Tipični primeri, kako in zakaj se uporabljajo aditivi v premazih, so sledeči:

1. Sredstva proti usedanju

V to skupino spadajo še razna dispergirna sredstva, zgoščevalna in tixotropirna sredstva.

Uporabljajo se predvsem tam, kjer bi se barva zaradi prenizke viskoznosti začela posedati. Usedanje pigmentov in polnil se pojavlja prvenstveno pri alkidnih matiranih premazih. Seveda niso izuzete tudi druge barve, predvsem tiste v vodnem mediju.

2. Sredstva proti mehurjenju, izplavanju

Važna so v mnogih formulacijah končnih premazov zaradi površinskega videza in nianse. Običajno so to razna silikonska olja in se kombinirajo s sredstvi za omakanje in dispergiranje pigmentov.

BAYER: Silikon A1, O1, P1, ...
DOW CORN: PA 1, 6, 7, 11, ...

3. Ultravioletni absorberji

Delujejo kot neke vrste prozoren filter in zmanjšujejo oksidativni efekt UV radiacije na barvni film.

4. Antifouling dodatki

Uporabljajo se v barvah za pomorstvo za zmanjšanje abrazije in korozije ter zvečanje odpornosti na morsko floro in fauno. Barvna površina mora biti oblikovana tako, da izlužuje strup v okolico in istočasno dobro zaščiti površino pred korozijo.

5. Baktericidi in fungicidi

Zaščita je posebno važna v barvah, ki vsebujejo vodo, da zadržuje rast mikroorganizmov, ki so vzrok za padanje viskoznosti, za mehurjenje, slab vonj, spremenjen Ph in sploh pokvarjen sistem. Četudi barve na bazi "topil" nimajo teh problemov z mikroorganizmi, ki so obstojni že v vodi, je vendar suh film dostikrat izpostavljen raznim bakterijam, kar ima za posledico prehitro razpadanje materiala in premaza.

Baktericide in fungicide običajno dodaja proizvajalec že med pripravo premaza ob strogi kontroli, ki onemogoča poznejšo zastupitev pri uporabnikih. Toxičnost mora biti v pravih mejah in nevarna za ljudi.

6. Sredstva proti tvorbi kož

Ta sredstva reducirajo polimerizacijsko in oksidacijsko tendenco veziva na površini barve.

7. Toplotni inhibitorji

Pri zaščiti raznih laminatov, lesa in raznih vrst celuloze se večkrat postavlja pogoj negorljivosti premaza.

Toplotni inhibitorji ne napravijo barve negorljive, vendar preprečijo mehurjenje in spremembo barvne tona pri večjih temperaturnih spremembah, oziroma pri direktnem stiku s plamenom preprečujejo vžig premaza.

8. Odoranti

Kontrola vonja je včasih pri barvah velik problem (akrili). Rešljiv je na dva načina:

- a/ da vzamemo materiale, ki imajo malo ali nič vonja
- b/ z dodatkom odoranta barvi naredimo vonj lažje prenosljiv, oziroma ga uničimo.

9. Mehčala

So dodatki v barvi, ki zmanjšujejo efekt krhkosti in neelastičnosti filma. Izbira je važna predvsem pri barvah, ki pridejo v stik s hrano.

V glavnem se uporabljajo trije glavni tipi mehčal:

- a/ Rastlinska olja (nesušeči tipi)
- b/ Monomeri z visokim vreliščem
- c/ Polimerni smolni materiali

Nekaj tipov mehčal v običajni uporabi:

		sp. t.	vrel. °F	visk. Cp
DBP	Dibutil ftalat	1,048	340	20
DOP	Dioktil ftalat	0,985	425	81,4
DIOP	Diizooktil ftalat	0,986	425	71,0
10-10	Didecil ftalat	0,967	455	113,2
TOF	Trioktil fosfat	0,925	405	14,1
EPO	Epoxidirano sojino olje	0,995	425	516,0
4GO	Polietilen dioktil glikol	0,985	395	25,1

10. Površinsko aktivna sredstva

Površinsko aktivno sredstvo je kemični produkt z učinkom površinskih sil tekočine ali trde snovi v zvezi z drugo tekočino, trdo snovjo ali plinom. Površinsko aktivna sredstva vedno vsebujejo molekule, ki so na enem koncu **HIDROFILNE** (vodno omakajoče) in na drugem koncu **LIPOFILNE** (oljno omakajoče).

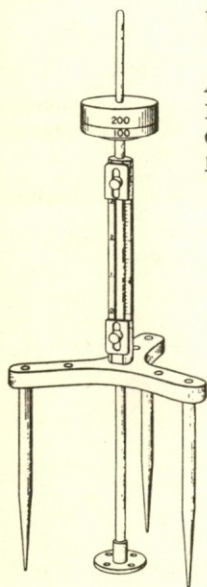
Sem spadajo razna **OMAKALA**, **EMULZIFIKATORJI** in **DISPERGATORJI**, **ANTIPENILCI** itd.

Včasih se barva v posodi posede. Pigmenti in polnila padejo na dno posode in jih je težko premešati.

Večinoma je to problem slabega omočenja in dispergiranja pigmenta.

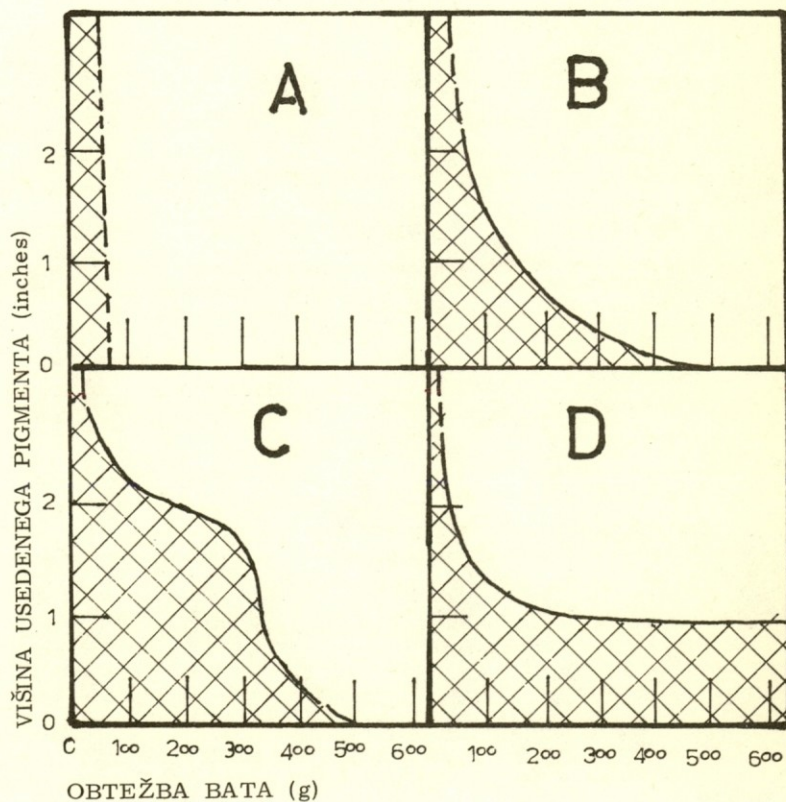
Za oljno smolne premaze se uporabljajo razna kovinska mila (aluminij stearat, cink palmitinat). V zahtevnejših premazih pa razni visoko molekularni kislinski estri (antitera, lactimon). Vsa ta omakala oziroma disperzatorje se običajno kombinira s sredstvi proti usedanju, odnosno s sredstvi za tixotropijo.

Posedanje pigmentov se meri s posebno napravo, kjer pri raznih obtežitvah merimo debelino skorje na dnu posode (glej sliko in diagrame).

USEDANJE PIGMENTOV

- A. ni usedanja
- B. mehko usedanje
- C. mehko usedanje (tiksotropija)
- D. trdo useden pigment

11. Tixotropirna sredstva

Vodnotopni hidrofilni koloidi kakor gumi arabikum, metil celuloza itd. dajo visoko viskozne raztopine pri nizkih koncentracijah. Uporabljajo se kot zgoščevalci, tixotropirna sredstva oziroma sredstva proti usedanju.

Za druge medije se uporabljajo različno obdelani bentoniti in rastlinska olja. Mnogi problemi so bili rešeni z odkritjem tixotropnih alkidov.

Nekatera tixotropna sredstva se lahko tudi kombinirajo z omakali in s tem dosežejo še večji efekt. Pri organskih derivatih je zelo važna temperatura. V območju 30 - 90°C nekatera tixotropna sredstva izgubijo svoje lastnosti.

Nekaj tixotropnih sredstev:

Dehsol	obdelano ricinusovo olje.
Ceroxin special	Omejeno temperaturno
Tixcin R	območje uporabe
Tixotrol	
Bentone 34, 38, 27	organsko obdelan naravni bentonit za polarne in nepolarne medije
Ben A Gel	za vodne medije modif-
Benaque	ciran magnezijev montmorilonit (Bentonit)
Natrosol	hidroxi etil celuloza
Talose	carboxi metil celuloza

Kranj, 28.3.1974

Mihael FOCK

- VIRI: Singer, Elias: Additives 1957
Marten's: Emulsions AND Water Soluble Paints New York 1964
Harvey: Paint in Finishing Industry London 1967

alkoholom!

Zastrupitev - Poklič brž zdravnika! Če gre za samomor, spravi ostanek strupa, da ga takoj pokažeš zdravniku! Proti kislinam so protistrupi lužine, proti lužinam pa kisline. Pripravi zastrupljenca z draženjem s prstom ali kurjim peresom, da bruha! Pri jedkih strupih draženje opusti, ker naglo razjedajo želodec (lizol, karbolna kislina, lužine). Bolnik naj srka koščke ledu, naj pije mleko ali raztopine grenke soli.

Zastrupitev s plini - Zaradi nevarnosti eksplozije ne prižigaj luči, hitro odpri okna, odnesi zastrupljenca na svež zrak, sleci mu oblačila in mu daj umetno dihanje!

Srčna oslabeledost - Popolno mirovanje z visokim zglavjem. Mrzli obkladki na srce, po žličkah močno sladkana črna kava.

Prebavne motnje - Često so posledica nepravilne hrane, zastrupljenja s pokvarjeno hrano ali pitja snežnice. Bolnik naj miruje in se posti. Daj mu dve do tri žlice živalskega oglja. Ako se v 12 urah stanje ne izboljša, poklič zdravnika zaradi možnosti vnetja slepiča ali kaj podobnega!

Krvavitev iz nosu - Sedi zravnano, glavo nagni nazaj, stisni krvavečo nosnico, na nos ali zatilje devaj mrzle obkladke! Če traja krvavitev nad 15 minut, poklič zdravnika!

Umetno dihanje - Pogoj za začetek umetnega dihanja so prosta dihalna pota. Izvajamo ga toliko časa, da začne ponesrečenec sam dihati (tudi po več ur!). Poznamo več metod umetnega dihanja, ki so deloma odvisne od vrste poškodbe. Te so naslednje:

1. Schaeferjeva metoda: Ponesrečenec leži na trebuhu, ki je podložen. Glava je obrnjena na stran in leži na roki ponesrečenca. Reševalec kleči preko ponesrečenca in pritiska s dlanmi na hrbtne dele oprsja v presledkih približno 16-krat na minuto.

2. Howardova metoda: Ponesrečenec leži na hrbtu s podloženim ledvenim predelom. Glava je obrnjena na stran. Reševalec kleči preko ponesrečenca in v presledkih pritiska na spodnje dele prsnega koša.

3. Silvestorva metoda: Ponesrečenec leži vznak s podloženim ledvenim predelom. Reševalec oklekne z glavo, prime za podlehti ponesrečenca tik pod komolcema, ki sta lahko upognjena in pritisne ob prsni koš. Nato iztegne obe roki ponesrečenca preko glave. To ponavlja v intervalih 16-krat do 20-krat na minuto.

4. Kopenhagenska metoda: Ponesrečenec leži na strani. Reševalec kleči na ponesrečencem ali preko njegovega pritiska podleht ponesrečenca, ki je v komolcu lahko upognjena, na prsni koš.

5. Metoda usta na usta: Ponesrečenec leži vznak. Podloži ramena, da leži glava rahlo navzdol. Reševalec globoko vdihne, široko odpre usta in močno pihne v usta ponesrečenca. Ko reševalec vidi, da se prsa ponesrečenca napno, preneha pihati in počaka, da ponesrečenec sam izdihne. To ponavlja, dokler ponesrečenec ne začne sam dihati. Če so usta ponesrečenca močno poškodovana, vpihavaj skozi njegov nos.

SINDIKALNO PRVENSTVO V VELESALOMU NA VOGLU

Petek, 22.3.1974. Jutro. Sonce nas pozdravlja v vsej svoji veličini in neomajni lepoti. Nudi se nam prečudovit pogled po vseh bližnjih in daljnih vrhovih. Pred nami je bil dan, katerega si človek lahko samo zamislija, a redko kdaj doživi.

Ponujeno vreme je bilo potrebno izkoristiti, zato smo se kar hitro napotili proti sedežnici, da ne bi zamudili kakšne vožnje.

Vendar pa to ni šlo v nedogled, nastopila je delna utrujenost, potrebno pa je bilo še postaviti in utrditi progi za veleslalom. Sobota 23.3.1974 je bila namreč prizorišče sindikalnega tekmovanja v veleslalomu za ženske in moške.

V petek je bil naš dom mnogo pretesen, da bi pod svoje okrilje sprejel vse goste, v soboto zjutraj pa so prihajali še vedno novi in novi. Odziv je bil lep in tako tudi udeležba ni izostala.

Tekmovali smo v treh skupinah in sicer ženske, mlajši moški in starejši moški. Ženske so lepo postavljeno progo prevozile enkrat, moški pa dvakrat.

Rezultati tekmovanja:

I. ČLANICE

1. Kržin Milena	vodstvo proizv.	0:29,0
2. Tome Rezka	splošni sektor	0:29,5
3. Bezek Geni	vodstvo proizv.	0:30,8
4. Juvan Ida	razvoj	0:32,3
5. Pirc Marija	razvoj	0:44,4
6. Drnovšek Tjaša	razvoj	0:48,7
7. Baš Marjeta	razvoj	1:00,5
8. Pelc Katja	razvoj	3:48,9

Diskvalificirane so bile naslednje tekmovalke:

Doleček Helga
Kavčič Nena
Pivec Majda

II. STAREJŠI ČLANI (nad 35 let)

1. Rožnik Zvone	0:29,9	
komerc. sektor	0:22,2	0:52,1
2. Gostič Jože	0:32,6	
nitro oddelek	0:22,6	0:55,2
3. Hafner Ivan	0:41,5	
vodstvo proizv.	0:25,3	1:06,8
4. Knific Franc	0:39,6	
vodstvo proizv.	0:27,4	1:07,0
5. Svolfjšak Janez	0:53,9	
uprava	0:29,1	1:23,0
6. Sešek Avgust	0:33,9	
spl. sektor	1:37,7	2:11,6

Diskvalificiran je bil Mežnarič Jože.

III. MLAJŠI ČLANI (do 35 let)

1. Hafner Matjaž	0:19,5	
razvoj	0:27,1	0:46,6

2. Matijevec Vanja komerciala	0:29,5	0:50,5	→
3. Hočevar Jože obrat I	0:22,4 0:29,4	0:51,8	
4. Zrpin Peter razvoj	0:23,4 0:30,8	0:54,2	
5. Bitenc Dane obrat II	0:23,0 0:32,4	0:55,4	
6. Peternel Janez obrat II	0:24,4 0:34,5	0:58,9	
7. Izlakar Lojze vodstvo proizv.	0:24,3 0:37,0	1:01,3	
8. Cvajnar Rado obrat II	0:22,5 0:40,5	1:03,0	
9. Kastelic Franc razvoj	0:35,2 0:51,2	1:26,4	
10. Kerže Marjan razvoj	0:33,9 1:11,2	1:35,1	
11. Kuret Jure obrat I	0:49,5 1:11,2	2:01,7	
12. Golubovič Andrej komerciala	1:44,4 0:47,6	2:32,0	

Diskvalificiran je bil Zorman Janez.

EKIPNA UVRSTITEV

		(negativne točke)
1. mesto	Vodstvo proizvodnje Kržin Milena 1 Bezok Geni 3 Hafner Ivan 3	7
2. mesto	Razvoj Hafner Matjaž 1 Juvan Ida 4 Trpin Peter 4	9
3. mesto	Komerciala Rožnik Zvone 1 Matijevec Vanja 2 Golubovič Andrej 2	15
4. mesto	Obrat II Bitenc Dane 5 Peternel Janez 6 Cvajnar Rado 8	19

Ostali oddelki niso imeli popolnih skupin, to je treh članov.

Veseli smo bili, da se je našega tekmovanja udeležil tudi generalni direktor, predsednik sindikalne organizacije in predsednik DS.

Svečano razglasitev rezultatov smo imeli v SKI hotelu. Prvi trije iz vsake skupine so prejeli kolajne, nagrade pa smo razdelili z žrebanjem, kar je bila novost.

Mnogi so nas nato zapustili in se vrnili domov, ostali pa smo se še razveselili ob prijetni glasbi in dobri kapljici.

Pred nami je bila še nedelja, še en dan smučanja, nato pa smo se žarečih in od sonca ožganih obrazov vrnili domov.

Še več dni po tekmovanju smo lahko slišali po vseh vogalih tovarne pogovore o smučanju, vsi so bili navdušeni in zadovoljni. Takšnega tekmovanja si še želimo.

Lojze IZLAKAR

UTRUJENE ROKE

Ste že kdaj pomislili na to, da pri delu obremenjuje samo nekatere mišice in kite rok? Privoščite jim malo nege in sprostite! Najprej roke za tri minute potopite v toplo vodo, potem pa dlani, hrbtno stran in prste zdrgnite s srednje trdo ščetko in milom! Roke obrišite in jih natrite z oljem za masažo! S palcem v krogih masirajte dlan, nato z drugimi štirimi prsti drgnite hrbtno stran roke! Nazadnje z rokami odročite, zamahnite in dobro stresite prste! Roke potem namažite s hranilno kremo in jih gladite, dokler koža kreme ne vsrka!

ALI STE VEDELI

Vsem nam je znano, kako zdrav in koristen je med za človeški organizem. Verjetno pa ne veste, koliko časa traja, da naberejo čebele en kilogram medu. Za kilogram medu, mora na "izlet" kar 20 tisoč čebel in vsaka mora posesati sok kar iz 125 cvetov rdeče detelje, v vsakem cvetu detelje pa je povprečno 60 cvetov. Za gram soka morajo čebele obiskati kar 7.500 cvetov.

V akacijevih cvetovih je več soka, zato je dovolj 5.500 cvetov, za kar porabijo 27 minut. Čebela pleti od pašnika do panja in nazaj 24 dnevno, vsakokrat pa lahko s seboj ponese 0,05 grama sladkega soka. Za en gram soka mora preleteti 40 km dolgo pot, torej kar 40.000 kilometrov za kilogram medu.

PIVO—PIJAČA ZA VROČE DNI

Spet se pripravljamo na vroče dneve in treba bo poskrbeti za pijačo, ki nam bo gasila žejo. Pivo je med najpogostnejšimi. Kdaj je najboljšje?

Pivo mora vedno biti sveže, zato se z njim ne zalagamo več kot za 10 dni. Datum polnjenja je vtisnjen na etiketi! Steklenice hranimo na hladnem prostoru, najprimernejša temperatura je okrog 8 stopinj Celzija, stojijo naj pokonci in dobro jih moramo zavaruovati pred svetlobo. Hladilnik ni prav shramba za pivo, idealnejša je klet ali drug hladen prostor. Če pa že pivo moramo spraviti v hladilnik, ga moramo pravočasno vzeti iz njega, da se počasi približa pivni temperaturi.

Pivo natakamo v visoke kozarce, ki jih uporabljamo izključno za pivo. Če v njih serviramo sadne mešanice z mlekom ali sladko smetano, se v njih nehote zadrži v kozarčkih maščobni ostanek, ki je sovražnik piva. Že mastni hlapi, ki izparevajo pri kuhanju v kuhinji, so lahko vzrok, da se pivo ne da lepo natočiti, da ni tako, kot si ga želimo, kadar smo najbolj žejni - zlatorumen rosen kozarec z bogato kučmasto peno. Zato ni odveč, če kozarce shranjujemo v sobni omari in ne v kuhinji. Pri nalivanju jih nekoliko nagremo, tako da pivo v ne preveč močnem curku teče po notranji strani na dno kozarca.

Če povabimo goste, računamo na osebo po eno ali dve steklenici piva, v hudi vročini ali za krepke pive pa še malo primaknemo.

SUROVINE IZ DEŽEL V RAZVOJU ?

Situacija preskrbe s surovinami v zadnjem času je pokazala potrebo po usmeritvi naše mednarodne menjave k deželam v razvoju. Dve tretjini našega uvoza tvorijo surovine in reprodukcijski material in ker več kot polovico vsega blaga uvažamo iz Zahoda, nehote "uvažamo" tudi tamkajšnjo inflacijo.

V zadnjem letu je bilo sicer storjenega že precej, saj smo uvoz iz dežel v razvoju povečali za 80%, nakupili smo dovolj nafte, vendar bodo morale slediti še večje akcije, kot je npr. solidarnostni sklad za pospeševanje razvoja nerazvitih ter zagotovitev trdnejših finančnih virov za kreditiranje izvoza v dežele v razvoju.

Dobe navezovanja gospodarskih odnosov s klasičnimi trgovskimi transakcijami je konec, zato bo potrebno skupno vlaganje, oziroma skupne raziskave na bazi dolgoročnih pogodb, če si bomo hoteli zagotoviti trajne vire oskrbe s surovinami po zmernih cenah.

Žal smo tu šele na začetku poti ter se bo moralo gospodarstvo ustrezno organizirati. Začeti moramo pri izbiranju informacij, oblikovanju informacijskega mehanizma, ki bo zainteresirane oskrboval z operativnimi podatki o stanju na posameznih trgih. Žal je do realizacije te zamisli še daleč, čeprav je stanje predvsem v kemični industriji, ki vse bolj sloni na petrokemiji, vse bolj kritična preskrba s surovinami.

KRONIKA

NA NOVO SO SE ZAPOSILILI

Mira Sulimanović za nedoločen čas v Predstavništvu Zagreb
Isa Haziri za nedoločen čas v skladišču materiala - odprema
Fikret Mujdžić za nedoločen čas v oddelku mešalnice Rexhep Selmani za nedoločen čas v skladišču materiala - odprema
Marija Plavanović za določen čas v oddelku mešalnice
Marjana Plešec za nedoločen čas v izvozno uvoznem oddelku

SLUŽBO SO PREKINILI

Mihael Fock iz razvojnega sektorja
Štefan Luštrek iz kadr. splošnega sektorja
Jože Jarc iz komerc. sektorja
Libuša Cizel iz izvozno-uvoznega oddelka
Marino Lepej iz oddelka mešalnice
Milan Jamnik iz skladišča materiala - odprema
Jože Molnar iz Predstavništva Beograd
Agneza Dobravec iz Predstavništva Zagreb
Marija Jan iz kadr. spl. sektorja
Alojz Andrejčič iz skladišča materiala - odprema
Marko Jozić iz skladišča materiala - prevzem
Danijela Zaletel iz razvojnega sektorja

K VOJAKOM SO ODŠLI

Jože Rugelj iz oddelka disperzijskih barv
Anton Senčar, dipl. ing., iz kadr. spl. sektorja
Vinko Rozman iz oddelka mešalnice

UPOKOJILA SE JE

Frančiška Plešec iz kadr. spl. sektorja

ČESTITKE

Antonija Kozamernik iz odd. disp. barv je rodila hčerko - čestitamo!
Slavica Antolović iz razvojnega sektorja je rodila sina - čestitamo!

IMENOVANJE

Na predlog delavskega sveta naše organizacije združenega dela je bil imenovan za člana odbora za delavsko kontrolo pri Združenju kemične industrije Stane Vilar. Na prvi seji pa je bil izvoljen za predsednika ter prisostvuje sestankom kolegija. Čestitamo!

NAJEM POSOJIL

Na 3. seji delavskega sveta so člani sprejeli sklep o najetju kratkoročnih dinarskih kreditov za obratna sredstva in sicer 5.000.000 dinarjev pri Ljubljanski banki, podružnica Ljubljana po 11% obrestni meri za en mesec, ter 1.500.000 dinarjev pri Skladu skupnih rezerv skupščine občine Ljubljana-Šiška po obrestni meri 8%.

DODATNI DOPUST

Delavski svet je na 3. redni seji odobril prošnji Vinka Drnovška in Franca Krelja zaodobritev dodatnega dopusta za pline in umazano delo. Pri tem imata po mnenju delavskega sveta opravka s kislinami, izpušnimi plini, pri pranju avtomobilskih delov pa s topili. Vsakemu izmed prosilcev je dodeljen dodatni dan dopusta.

						ITALIJA	AERO- STATI	MESTO OB REKI IRTIS	DEL MOTORJA	ISTOST	ZD. ČRKA ABECEDE	NAPISANA RAZPRAVA	NEON	IZBRANI	
						ZDRAVILNA RASTLINA PREDLOG					KURIR RUSKO ZGANJE				
													ENA (RIMSKO) BODICA		
						KPSARJA, KLUB OGLJIK					PRERIZSKI VOLK PRESKO, DROG				
FOSFOR	FOSFOR TROPRSTI LENIVEC		GORA V SVICI	NAJDRŽAJA EVROPSKA KACA	KOBALT KEMICNA PRVINA		NASA EMBALAZA LANTAN			KOSITER LJUBKOVI, Č. IME					
MORSKI RAKI						APLAV- DIRATI									
TRANS- POD. V LJUBLJANI						KEMICNA PRVINA KAZALN ZAJMEK				VRSTA TOPILA	OBLA- TITI				
KISIK	PREDLOG MEDN. ORG. ZA STANDARDE		PŠENICA UREDNI- TELJI				NEMCIJA MANJŠA LADJA	MESTO V EGIPTU	JAPANSKI TELOVADEC ELEK. NAB. DELCI						
EKSPLO- ZIVNO TELO				NECEPLJENE JADIKE PRASEK ZA LASE						SREDNJE VRTENJA					
PREBI- VALKI ASIRIJE						OSLOV GLAS ISTI		ALFA OMEGA MUSLIMAN		LASTNO ROČNO HERTZ					
JOK							KITajska CASOPISNA AGENCIJA AVSTRIGA								
ŠVEDSKA	NASA RAFINERIJA ZNAKKA VILICARJA				NUDIZEM REGISTER PRA. ORGLAN										
VEZNIK		ZADNJA ČRKA VRSTA TKANINE		BOB SONCA HRVATSKA POKR.			ČEŠKA TRITRNL. OBDELAN HLOD	EVROPA	DUSIK KISIK TEZA EMBALAZE						
RAZUM							ITALIJA TOMOSOV AVTO	LATINSKI PREDLOG LETOV. PRA. OPATJI			TIROL KONDRI TEK				
SESTAVI: G. J. BOLGARIJA	VODITI ORKESTER BOLGARIJA								RESEVALNI COLN ČAČETEK ABECEDE						
SLOVENSKI KIPAR IN GRAFIK						AMERICIJ NICLA		ENOTA ZA ČISTOST CLATA TATSKA							
GOSPIČ		REKA V ROMUNIJ								PRVAKI					

NAGRADNA KRIŽANKA

Za pravilno rešitev slikovne križanke razpisujemo tri nagrade:

1. nagrada 60 dinarjev
2. nagrada 40 dinarjev
3. nagrada 20 dinarjev

Križanke oddajte v splošni sektor z oznako "Nagrada križanka Colorjeve informacije" do vključno 20. maja 1974. Vsakdo lahko sodeluje le z eno križanko.

Obilo sreče!

COLORJEVE INFORMACIJE štev. 4 (26), leto III, april 1974. Izdaja jih organizacija združenega dela Color Medvode vsak mesec v nakladi 650 izvodov. Glasilo ureja uredniški odbor: dipl. prav. Mirko Korinšek (odgovorni urednik), Franci Rozman (glavni urednik), ing. arh. Janina Ferjančič, ing. Rihard Pevec, Anica Keber in Alojz Izlakar. Fotografije: Franci Rozman. Oprema: Pavle Učakar. Tisk: Partizanska knjiga, Ljubljana.

Vsakdo izmed vas ima vsak dan opravka s telefonom. Toda, ali znate telefonirati? Ali poznate pravila bontonu o telefoniranju? Zelo malo ljudi zna pravilno opraviti telefonske pogovore! Ob tem se boste zagotovo vprašali, kaj je pri tem sploh treba znati, saj še otroci znajo telefonirati.

Zlato pravilo je, da se tisti, ki telefonira, najprej predstavi. Pogostne napake, predvsem moških, so, da ko dvigne slušalko se oglasi z druge strani žice glas: "Halo, kdo je tam?" Predvsem ženske napake pa so, da se že ob zvonjenju telefona razburijo, imajo tremo ali pa kar je najhujše, da vzamejo slušalko v roke in ne znajo prenehati govoriti, prehajajo na vse mogoče teme in mislijo, da pri tem zabavajo sogovornika. Ob tem ne pomislijo, da zapravljajo čas, ker drže zasedeno linijo.

Velja si zapomniti tudi tele "tabuje": Naj vas sogovornik še tako razjezi, ne smete med razgovorom položiti slušalke. Če slučajno vpadete v tuj pogovor, položite slušalko! Če ne slišite dobro sogovornika, ga prosite, da bo črkoval svoj priimek!

Vsak pogovor bomo torej začeli s predstavljanjem, na primer: "Color, prosim?" Na zasebnem telefonu zadostuje, če se oglasite samo z besedico: "Prosim?". Če se tisti, ki kliče ni predstavil, ga obzirno vprašajte po imenu, zelo nevljudno pa bi bilo reči: "Halo, kdo je tam?" Če je klicana oseba odsotna, je zelo primeren izgovor: "Tov. ... je odsoten ali ravnokar ima važen sestanek. Ali vas lahko pokliče, ko bo prost?" Dobro je povprašati za morebitnim sporočilom, ker je lahko zelo važno, saj se telefonske zveze vse težje vzpostavljajo, ni odveč zapisati tudi telefonsko številko.

V telefonskih pogovorih odigrava glas odločilno vlogo, zato naj bo ljubezniv in prijateljski, tako da se bo iz njega razbrala dobra volja. Ne govorite monotono, govor naj bo čist in jasen, izgovor pravilen!

MISLI

Kdor drugemu stolček spodmakne, sam vanj pade!

Iskal je luknje v zakonu, pa je zašel za rešetke!

Po dveurnem govoru je dejal: "No, tako je torej z eno besedo vse povedano!"

Rotacija je ponavadi nadomeščanje istega z enakim.

Otroška

Janezek pride v knjigarno in zavpije: "Dajte mi črnilo za 5. razred!"

Učinkovito

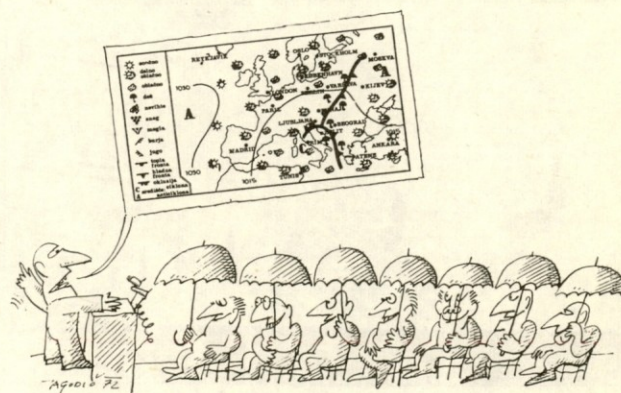
- Kako si ženo presenetil za rojstni dan?
- Čudovito je bilo. Skuhal sem kosilo in je dejala, da si nikoli več ne želi praznovati!

Edinka

Mala Mojca ni ubogala in je dobila od očeta zaušnico. Užaljeno dekletce je steklo k mami in dejalo: "Ali je bil ata edini moški, ki si ga lahko dobila?"

Gasilska

- "Halo, so tam gasilci?"
- "Da, želite!"
- "Pridite hitro, za petami mi gori!"

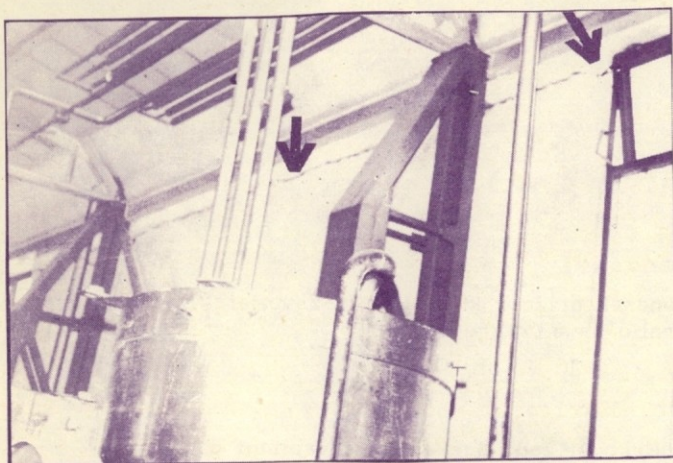
TUDI TO SE ZGODI ...

Vsled velikega pomanjkanja delavcev, so v neki tovarni sprejeli na delo tudi dva ljudožrca. Edini pogoj za zaposlitev je bila obljuba, da ne bosta nikogar požrla. Vse je bilo v redu, dokler ni nekega dne izginila čistilka. Sum je takoj padel na njiju in na zaslišanju je prvi priznal, da je snažilko zares pojedel ter so ga kaznovali.

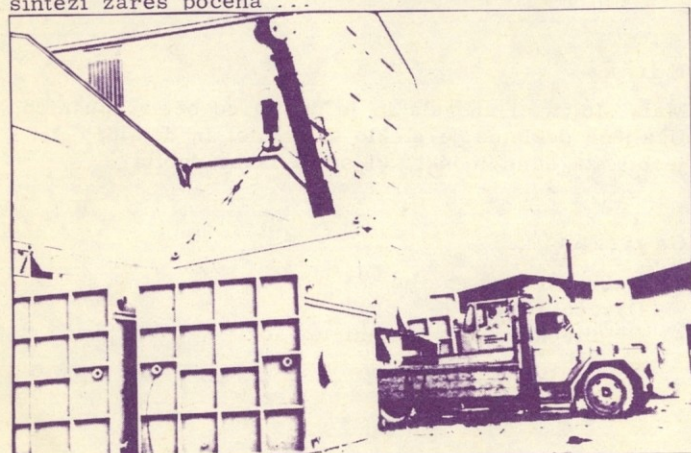
"Zares si nespameten," mu je dejal drugi, "ko greš jesti snačilko. Poglej, jaz sem medtem pojedel že pet inženirjev, pa še nobenega niso pogrešili!"

(Vse podobnosti z našo tovarno izključene)

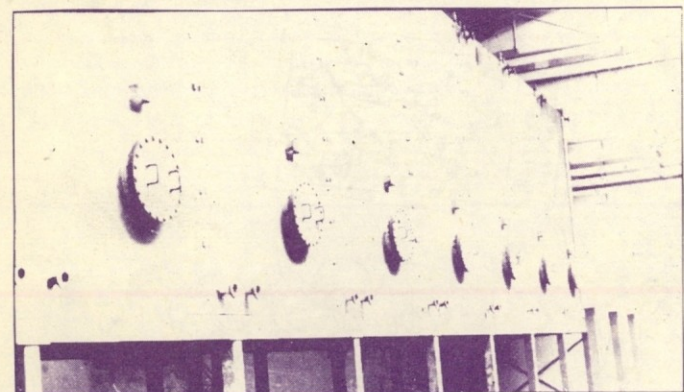

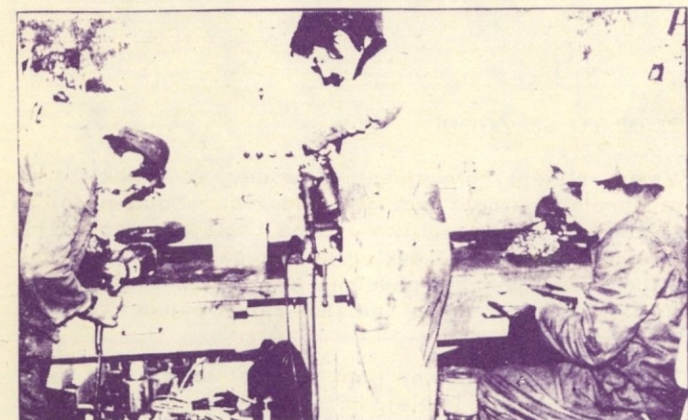
Ta posnetek ni bil narejen 1. aprila, saj je stena v sintezi zares počena ...

takole smo montirali rezervoarje ...

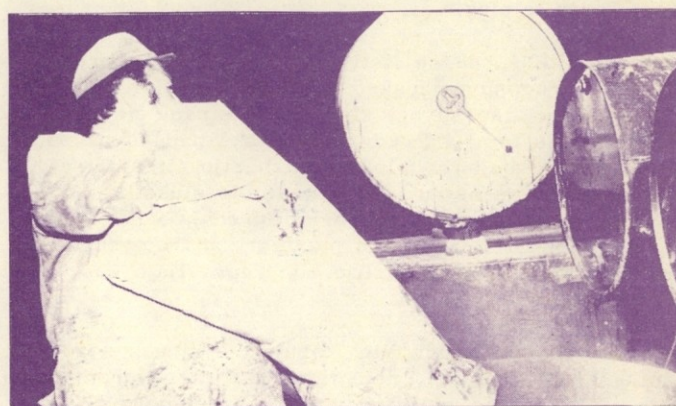
... ki sedaj služijo svojemu namenu ...

za elektrikarje pravijo, da so za vsa "precizna" opravila ...

delovni nalog je treba vsestransko proučiti ...

šaržiranje je zahtevno opravilo

Brez etiketiranja ne gre ...

ob slovesu Andreja Knifca v pokoj je nastal v skladišču gotovih izdelkov tale posnetek ...